

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, <https://am.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia Lietuvos Respublikos prisitaikymo prie klimato kaitos įstatymo projektą (toliau – Projektas).

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Klimato krizė, kelianti egzistencinę grėsmę natūralioms ekosistemoms ir žmonijai, didinanti rizikos veiksnius nacionaliniam saugumui, yra svarbiausias mūsų laikų iššūkis. Vidutinė globali oro temperatūra 2024 m. sausį viršijo ikipramoninio laikotarpio lygį 1,55 °C ir visame pasaulyje buvo šilčiausi per daugiau kaip 100 000 metų. Apie visuotinio atšilimo padarinius liudija dažnėjančios sausros, audros ir kiti ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai. Europos aplinkos agentūros duomenimis, vien 2022 m. Lietuva patyrė 243 mln. eurų vertės žalą ir nuostolių dėl ekstremaliųjų reiškinių, siejamų su klimato kaita. Ispanijoje, Lenkijoje ir kitose Europos šalyse 2024 m. rudens potvyniai pridarė milijardinių nuostolių ir pareikalavo šimtų žmonių gyvybių. Todėl Europos Sąjungoje vis daugiau dėmesio skiriama prisitaikymui prie klimato kaitos. Pirmoji prisitaikymo prie klimato kaitos įstatymą 2023 m. gruodžio 20 d. priėmė Vokietija, o Estija, Ispanija rengia prisitaikymo prie klimato kaitos įstatymus siekdamos užtikrinti šios srities teisinį reglamentavimą. Lietuvos Respublikoje nėra įstatymo, reglamentuojančio su prisitaikymu prie klimato kaitos susijusių teisinių ir visuomeninių santykių. Kai kuriuose teisės aktuose galima rasti nuostatų, kurios iš dalies susijusios su prisitaikymu prie klimato kaitos ir (ar) hidrologine ar meteorologine veikla, tačiau jos reglamentuoja tik tam tikrus veiklos aspektus ir neužtikrina visapusiško teisinio jos reguliavimo.

Projekto pagrindinis tikslas – nustatyti prisitaikymo prie klimato kaitos veiklos politikos formavimo ir įgyvendinimo, informacijos, reikalingos prisitaikyti prie klimato kaitos, rinkimo, rengimo ir teikimo teisinius pagrindus, institucijų kompetenciją, reikalingą prisitaikymo prie klimato kaitos veiklos politikai formuoti ir įgyvendinti, reglamentuoti sisteminių ir nuoseklių su klimato kaita susijusios rizikos valdymą.

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Projekte nustatyta Aplinkos ministerijos kompetencija, apimanti strateginių dokumentų prisitaikymo prie klimato kaitos srityje rengimą, nacionalinės klimato kaitos rizikos analizės rengimo organizavimą, teisės aktų, susijusių su prisitaikymu prie klimato kaitos, hidrologine, meteorologine ir klimatologine veikla, rengimą ir tvirtinimą.

Taip pat reglamentuojama ir kitų ministerijų kompetencija – dalyvauja rengiant ir atnaujinant nacionalinę klimato kaitos rizikos analizę, o jei nustatoma su klimato kaita susijusi rizika jų sektoriui, ministerijos rengia prisitaikymo prie klimato kaitos priemones, siekiant sumažinti su klimato kaita susijusios rizikos tikimybę ir (ar) padarinius.

Projekte numatyta paskirti Vyriausybės įgaliotą instituciją – Lietuvos hidrometeorologijos tarnybą prie Aplinkos ministerijos, kuri jau turi kompetencijas, atitinkančias Pasaulinės meteorologijos organizacijos nustatytus reikalavimus ir standartus, taikomus nacionalinėms hidrologijos ir meteorologijos tarnyboms. Vyriausybės įgaliota institucija bus atsakinga už valstybės politikos įgyvendinimą hidrologinės, meteorologinės ir klimatologinės veiklos srityse, nacionalinio stebėjimų tinklo kūrimą, informacijos bei perspėjimų, taip pat metodinės pagalbos savivaldybių institucijoms ir

įstaigoms rengiant ir įgyvendinant prisitaikymo prie klimato kaitos srities planavimo dokumentus, teikimą.

Projekte numatyta, kad Lietuvos savivaldybės pagal kompetenciją teikia informaciją apie stichinių ir katastrofinių hidrologinių ir meteorologinių reiškinių sukeltą žalą ir (ar) nuostolius, taip pat rengia ir atnauja savivaldybių prisitaikymo prie klimato kaitos planus bei įgyvendina priemones, didinančias atsparumą klimato kaitai.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Ministerijos dalyvautų nustatant pagrindines klimato kaitos keliamas rizikas atskiriems Lietuvos ūkio sektoriams, laiku būtų numatomas galimas klimato kaitos poveikis ir imamasi priemonių rizikoms valdyti; būtų mažinama klimato kaitos padarinių sukeliamą žalą ir nuostoliai, didinamas šalies atsparumas. Savivaldybės prisitaikymo prie klimato kaitos planuose įvertintų klimato kaitos rizikas vietos lygiu, Vyriausybės paskirta institucija teiktų metodinę pagalbą savivaldybėms rengiant ir įgyvendinant prisitaikymo prie klimato kaitos planus. Veiksmai būtų atliekami koordinuotai, remiantis duomenimis grįstais sprendimais ir investuojant į priemones didžiausiosioms rizikoms valdyti, o ne kaip šiuo metu, kai priemonės ministerijos ir savivaldybės planuoja valdyti esamą situacijai, bet ne planuojant į ateitį.

Siūlomas įstatymas leistų geriau koordinuoti valstybės institucijų ir įstaigų vykdomą hidrologinę ir meteorologinę veiklą, efektyviau naudoti valstybės biudžeto lėšas. Teisės aktas sukurtų teisinį pagrindą šalies interesams naudoti ne tik Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, bet ir kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, valstybės ir savivaldybės valdomų įmonių (toliau kartu – valstybės ir savivaldybių subjektai), išskyrus Lietuvos kariuomenę, gaunamus hidrologinius ir meteorologinius duomenis ir detaliau įvertinti klimato kaitos poveikį Lietuvai.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

1. Savivaldybės, parengusios ir patvirtinusios prisitaikymo prie klimato kaitos planus – 60;
2. Žalos ir nuostolių dydis eurai.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmas Nr. 10.1.3. Sukurti ir įteisinti prisitaikymo prie klimato kaitos valdymo Lietuvoje sistemą.

☐ Projektas neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektu perkeliamos (*dėl Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinamos (*dėl Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (*išvardijama*). (*Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.*) Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė². Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...(*išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti*) (**arba** Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės).

7. Notifikavimas³ Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

¹ [Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

² [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

³ [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas¹ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.

☒ Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas² (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas.

☐ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (.

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projekte naujų sąvokų nėra.

☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

12. Kita reikalinga informacija

Projekte nereglamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

13. Konsultavimasis su visuomene³ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 2022 m. liepos 22 d. iki rugpjūčio 12 d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys. Viešosios konsultacijos vyko dėl hidrometeorologijos reglamentavimo alternatyvų. Rengiant įstatymo projektą, išskirtos 3 problemos (nepakankamas meteorologinių ir hidrologinių stebėjimų tinklas, hidrometeorologinių duomenų trūkumas, prisitaikymo prie klimato kaitos keliamų grėsmių duomenų būtinumas), kurių kiekvienam spręsti pateiktos alternatyvos. Pastabų ir pasiūlymų negauta.

☐ Projektas viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neskelbtas.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektas per TAIS teiktas derinti (TAIS Nr. 25-11836) Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, VŠĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai, AB „Via Lietuva“, AB „Lietuvos oro uostai“, AB Klaipėdos

¹ [Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.

² [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

³ <https://epilietis.lrv.lt/lt/>.

valstybinio jūrų uosto direkcijai, AB „Oro navigacija“, Valstybinei energetikos reguliavimo tarnybai, Radiacinės saugos centrui, Lietuvos hidroenergetikų asociacijai, Lietuvos draudikų asociacijai, Lietuvos darbdavių konfederacijai, Lietuvos statybininkų asociacijai, Lietuvos projektavimo įmonių asociacijai, VšĮ Transporto kompetencijų agentūrai, AB „Ignitis grupė“, Vyriausybės atstovų įstaigai, Vyriausiojo archyvaro tarnybai ir Valstybės duomenų agentūrai.

Išvados gautos iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Energetikos ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Teisingumo ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, AB „Via Lietuva“, AB „Lietuvos oro uostai“, AB „Oro navigacija“, Valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos, Radiacinės saugos centro, VšĮ Transporto kompetencijų agentūros, Vyriausiojo archyvaro tarnybos, Valstybės duomenų agentūros, Vilniaus rajono savivaldybės administracijos.

Finansų ministerija, Kultūros ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Žemės ūkio ministerija, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, Lietuvos hidroenergetikų asociacija, Lietuvos draudikų asociacija, Lietuvos darbdavių konfederacija, Lietuvos statybininkų asociacija, Lietuvos projektavimo įmonių asociacija, AB „Ignitis grupė“, Vyriausybės atstovų įstaiga per nustatytą terminą išvadų nepateikė.

Sveikatos apsaugos ministerija, Užsienio reikalų ministerija, AB „Via Lietuva“, Valstybinė energetikos reguliavimo tarnyba, Radiacinės saugos centras, VšĮ Transporto kompetencijų agentūra, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, Valstybės duomenų agentūra Projektui neturėjo pastabų.

Į Teisingumo ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos pateiktas pastabas atsižvelgta. Su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, AB „Lietuvos oro uostai“, AB „Oro navigacija“, Vilniaus rajono savivaldybės administracija pastabos suderintos darbo tvarka. Energetikos ministerijos ir Susisiekimo ministerijos pastebėjimai suderinti darbo tvarka.

Projektas per TAIS teiktas Vyriausybei (TAIS Nr. 25-11837) ir buvo tikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadą, suderintas darbo tvarka.

15. Projekto rengėjai

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Klimato politikos grupės (vadovė Vilija Augutavičienė, tel. +370 686 17484, el. p. vilija.augutaviciene@am.lt) vyresnioji patarėja Judita Liukaitytė-Kukienė (tel. +370 614 27548, el. p. judita.liukaityte@am.lt) ir patarėja Marilė Kosaitė (tel. +370 687 96504, el. p. marile.kosaite@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 7 lapai.
2. Aiškinamasis raštas¹, 9 lapai.
3. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
4. Derinimo pažyma, 2 lapai.
5. Projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita, 5 lapai.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos prisitaikymo prie klimato kaitos įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

Aplinkos ministras

Kastytis Žuromskas

J. Liukaitytė-Kukienė, tel. +370 614 27 548, el. p. judita.liukaityte@am.lt

¹ [Lietuvos Respublikos Seimo statuto](#) 135 straipsnio 3 dalis.